

HELSINKI KAIKILLE

HELSINKI KAIKILLE

Rakennetun ympäristön esteettömyys

Pirjo Tujula

Esteettömyysasiamies

25.8.2020

Esteetön ympäristö tarkoittaa

- vaivatonta liikkumista ja toimimista kaduilla, toreilla ja puistoissa, joukkoliikenteessä sekä pihilla ja leikkipaikoilla
- helppoa pääsyä rakennuksiin ja toimimista niissä
- portaaton siirtymistä paikasta toiseen ja liikennevälineisiin
- selkeitä ohjeita ja opasteita
- hyvää kuuntelu ympäristöä
- toimivia helppokäyttöisiä palveluja
- mahdollisuutta asua omassa kodissa mahdollisimman pitkään

- käyttäjälähtöisyys ja yhteistyö sidosryhmien kanssa toiminnan perusta ja lähtökohta.
- kaikki kehitetyt strategiat, ohjeet ja tuotteet tehty ja testattu yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- mitoituksen perustana pyörätuolin kääntöympyrä, muussa suunnittelussa selkeys sekä kompastumis-, putoamis- ja törmäysvaaran estäminen.
- käytettävyydessä huomioitu myös ikääntyneet, lyhytkasvuiset ja lapset (esim. painava ovi, oven vedin, automaatit).
- joissakin tuotteissa voidaan painottaa erityisesti tietyn käyttäjäryhmän tarpeita (esim. kohokartat).

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma

- esteettömän Helsingin perusta.
- kaupunginhallitus hyväksyi 14.11.2005.
- velvoittaa kaupungin virastoja ja laitoksia edistämään helppoa kulkua ja sujuvaa toimintaa.
- edellyttää, että kaikki julkiset kohteet rakennetaan ja kunnostetaan esteettömiksi.
- jakaa yleiset alueet kahteen esteettömyystasoon, erikois- ja perustasoon.

Erikoistason kohteita ovat

- keskusta-alueet
- kävelykadut
- raitiovaunupysäkit, linja-autopysäkit määräytyvät kohteen mukaan
- terveyskeskusten ja palvelutalojen ympäristöt
- julkisen liikenteen terminaalien ja ostoskeskusten ympäristöt
- kaikille tarkoitettut liikunta- ja leikkipaikat
- alueet, joilla on paljon vanhus- ja vammaisasuntoja

Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu)

- Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelman pohjana.
- vapaasti kaikkien kuntien, yhteisöjen, suunnittelijoiden, rakentajien ja kunnossapitäjien käytettävissä.
- kriteerit, joiden avulla ulkotilojen esteettömyyttä arvioidaan sekä ohjekortit, joiden avulla kriteerejä sovelletaan.

Ohjekortit

- suojatiet ja jalkakäytävät
- kävelykadut ja aukiot
- tasoerot
- julkiset piha-alueet
- puistokäytävät ja levähdyspaikat
- leikkipaikat
- pysäkkialueet
- tilapäiset liikennejärjestelyt

Katualueita koskevat tyyppiirustukset

SUOJATIET

- Jalkakäytävä
- Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie
- Erotettu jalankulku- ja pyörätie
- Vino suojatie
- Varoitusalueet kaarelta lähtevissä suojateissa

OPASLAATAT

- Varoittavat ja ohjaavat laatat

ESTEETÖN AUTOPAikka KADUNVARRELLA

KIERTOLIITTYMÄT

- Pieni kiertoliittymä

Esteettömyyslinjaukset

- Hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2012. Toimivat yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä.
- Muodostavat kokonaiskehityksen eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille ja hallintokuntien kesken käytävälle vuorovaikutukselle.
- Varsinaiset toteutustoimenpiteet ja niiden toteutusaikataulut määritellään hallintokuntien omissa toteutusohjelmissa ja toteutussuunnitelmissa.
- Viisi painopistealuetta:
kaavoitus ja liikennesuunnittelu, rakennukset, yleiset alueet, asuinympäristö ja palvelut.

Esteettömyys rakentamisessa ja kunnossapidossa

- Esteettömään lopputulokseen vaikutetaan suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosessin kaikissa vaiheissa. Kaavoituksella ja siihen liittyvällä liikennesuunnittelulla luodaan ne lähtökohdat, jotka määrittävät suurelta osin katujen, puistojen sekä kortteli-alueiden myöhempää suunnittelua.
- Katu- ja puistosuunnittelussa määritellään julkisten alueiden yksityiskohtainen mitoitus, tasaukset, päällystemateriaalit, rakenteet ja varusteet sekä niiden sijoitus. Katu- ja puistosuunnittelu on siten keskeisessä asemassa ympäristön esteettömyyden kannalta.
- Rakentamisen ja ylläpitotöiden yhteydessä työaikaisten järjestelyjen esteettömyydestä huolehditaan ohjeiden mukaisesti. Työnaikaisista järjestelyistä on laadittava urakkakohtaiset suunnitelmat jo hankinnan valmisteluvaiheessa, jolloin työn tilaaja voi edellyttää ja valvoa suunnitelmien mukaista toteutumista töiden kaikissa vaiheissa.
- Katujen talvikunnossapidon tilausasiakirjoissa määritellään eri reittien esteettömyyskriteerit talvikunnossapidon osalta. Tuottajat on ohjeistettu esteettömiksi määritellyistä reiteistä ja alueista.